

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1883. Första Kammaren. N:o 1.

Sedan, i kraft af 49 § Regeringsformen och 2 § Riksdagsordningen, Riksdagen sammankommit till lagtima möte här i hufvudstaden Måndagen den 15 Januari 1883, samt de af Kammarens ledamöter, hvilka blifvit till denna riksdag nyvalde, kallats att samma dag till Statsrådet och Chefen för Kongl. Justitiedepartementet aflemna sina fullmakter för granskning jemlikt 32 § Riksdagsordningen; så och efter det granskningen af de nämnda dag aflemnade fullmakter försiggått, sammanträdde Riksdagens Första Kammare i den uti Riksdagens hus för Kammaren anordnade samlingsal

Tisdagen den 16 Januari

kl. 10 f. m.

Herr Reutersvärd framträdde till talmansbordet och yttrade:

Mine Herrar!

Då Första Kammarens vördade ålderspresident anmält hinder att infinna sig här i dag för att öppna detta sammanträde, tillkommer det mig enligt Grundlagens bud att föra ordet inom Kammaren, till dess Hans Majestät Konungen behagat utse Talman och vice Talman. Jag begagnar detta tillfälle att helsa Eder alla, mine Herrar, välkomne till det maktpåliggande värf, hvartill vi nu församlade äro. Efter all anledning kommer det att vid denna riksdag föreläggas oss frågor af en stor och djup betydelse, frågor, hvilka länge stått på dagordningen och fordra sin lösning. Med kännedom om denna Kammare, som inom sig innesluter så mycken skicklighet, så mycken erfarenhet, pligttrohet och fosterlandskänsla, är jag viss på, att hvarje fråga, stor eller liten, skall få den mest samvetsgranna utredning, och att hvar och en af oss i afgörandets stund endast skall hafva till ögonmärke ett älskadt fosterlands ära och välgång.

Nedkallande Guds välsignelse öfver våra arbeten, får jag nu förklara Första Kammarens första sammanträde år 1883 öppnadt.

Sedan Herr Ordföranden derefter intagit talmansplatsen, tillkännagaf Herr Ordföranden, att han, på grund af bestämmelsen uti 1 § 2 mom. af Kammarens ordningsstadga, anmodat Amanuen

sen i Kongl. Biblioteket Erik Wilhelm Dahlgren att, till dess sekreterare blifvit utsedd, föra Kammarens protokoll, äfvensom att kanslibiträden och vaktbetjening till erforderligt antal blifvit för tillfället anställda.

Upplästes följande handlingar:

Till äldste ledamoten i Riksdagens Första Kammare.

Härjemte får jag öfverlemna berättelse om förloppet vid den i dag verkställda granskning af fullmakter för ledamöter af Riksdagens Första Kammare jemte förteckning å de Kammarens ledamöter, för hvilka fullmakter blifvit af dem uppvisade; hvarförutom berörda fullmakter Eder tillställas för att vederbörande ledamöter i Kammaren tillhandahållas.

Stockholm den 15 Januari 1883.

Nils von Steyern.

Protokoll hållet inför Statsrådet och Chefen för Kongl. Justitiedepartementet vid lagtima riksdagen i Stockholm den 15 Januari 1883.

Sedan till följd af stadgandet i § 32 Riksdagsordningen Herr Statsrådet och Chefen för Kongl. Justitiedepartementet anmodat tre bland fullmäktige i Riksbanken och tre bland fullmäktige i Riksgäldskontoret att närvara vid den granskning af riksdagsmannafullmakter, som jemlikt Riksdagsordningens nämnda paragraf denna dag borde ega rum, så infunno sig nu å anvisad lokal inom Kongl. Kanslihuset af fullmäktige i Riksbanken Herrar Ordföranden bland nämnda fullmäktige m. m. Grefve C. Lewenhaupt, f. d. Statsrådet m. m. P. von Ehrenheim och Hemmansegaren Liss Olof Larsson, samt af fullmäktige i Riksgäldskontoret Herrar Ordföranden bland sistnämnda fullmäktige m. m. Friherre G. S. Åkerhielm, Brukssegaren m. m. C. von Stockenström och Sekreteraren m. m. P. Samzelius.

Vid den granskning af ingifna fullmakter för ledamöter af Första Kammaren, som härvid företogs, befunnos samtliga fullmakterna i föreskrifven form utfärdade; och skulle öfver hvad sålunda förekommit protokoll meddelas Första Kammaren; hvarjemte förteckning å de Kammarens ledamöter, för hvilka fullmakter blifvit af dem uppvisade, tillika med fullmakterna skulle till Kammaren öfverlemnas.

In fidem

L. Annerstedt,

Förteckning å ledamöter af Riksdagens Första Kammare, för hvilka fullmakter blifvit den 15 Januari 1883 af dem uppvisade inför Chefen för Kongl. Justitiedepartementet.

Södermanlands län. Godsegaren m. m. Edvard Sederholm.
 Östergötlands län. Godsegaren m. m. Niklas Fosser, Kammarherren m. m. Grefve Charles Emil Adolf Gustaf Piper.
 Jönköpings län. Bruksegaren m. m. Knut Ottonin Ljungqvist, Landtbrukaren Per Magnus Söderberg.
 Kronobergs län. Sekreteraren m. m. Fredrik Richter, f. d. Kaptenen Julius Mankell.
 Kalmar län, norra delen. Justitierådet m. m. Eduard Henrik Carleson.
 Kalmar län, södra delen. Godsegaren Lars Magnus Carlsson.
 Malmöhus län. Kabinettskammarherren m. m. Grefve Erik Carl Alfred Piper, f. d. Ryttmästaren m. m. Friherre Otto Axel Povel Ramel.
 Göteborgs stad. f. d. Konsuln m. m. Oscar Ekman.
 Elfsborgs län. Rektorn m. m. Frans Wilhelm Dahl.
 Skaraborgs län. f. d. Löjtnanten m. m. Carl Johan Storckenfeldt.
 Vermlands län. Bruksegaren Axel Ros.
 Kopparbergs län. Majoren m. m. John Samy Nisser.
 Gefleborgs län. Bruksegaren m. m. Friherre Claes Gustaf Adolf Tamm.

Enligt § 2 uti ordningsstadgan för Kammaren anställdes upp-
 rop af Kammarens samtliga ledamöter, hvarvid såsom frånvarande
 antecknades:

Herr *Björnstjerna*,
 Friherre *af Ugglas*,
 Grefve *Lagerbjelke*,
 Herr *Ekman, Carl*,
 Grefve *Mörner*,
 Herr *Wennerberg*,
 Grefve *Posse, Knut*,
 Herr *Mannerskantz*,
 „ *Rappe*,
 „ *Lindahl*,
 „ *Persson*,
 Friherre *Barnekow*,
 Grefve *Posse, Gustaf*,
 Herr *Cartheim-Gyllensköld, Carl Salomon*,
 „ *von Platen*,
 „ *Tornerhjelm*,
 „ *Cartheim-Gyllensköld, Adolf Theodor*,
 „ *Hanmar*,
 Grefve *Ehrensward*,
 Herr *Rylander*,
 Friherre *von Kræmer*,

Herr *Hasselbrot*,
 ” *Fogelin*,
 ” *Croneborg*,
 ” *Rosensvärd*,
 ” *Widmark, Carl Olof*,
 ” *Wærn, Leonard Magnus*,
 ” *Forssell, Hans Ludvig*,
 ” *Cavallin*,
 ” *Gavelius*,
 ” *Fröberg*.

Härefter anmälde sig och yttrade

Herr *Hammarhjelm*: Jag har blifvit anmodad tillkännagifva för Kammaren, att Friherre von Kræmer af lindrigt illamående är förhindrad att infinna sig i Kammaren.

Följande läkarebetyg upplästes:

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare, Grefve Gösta Posse från Vreten af ett långvarigt bläslidande är hindrad att tills vidare deltaga i riksdagsförhandlingarna, enär dermed förenade ansträngningar med visshet skulle förvärpa hans onda, det varder härmed, på förut aflagd embetsed, intygadt: Så sant mig Gud hjälpe till lif och själ.

Sköfde den 11 Januari 1883.

O. Sylvén,
 Regementsläkare.

Att deltaga i den deputation, som enligt 33 § Riksdagsordningen borde till Hans Maj:t Konungen afgå för att begära utnämmandet af Kammarens Talman och vice Talman, utsågos af Herr Ordföranden följande tolf ledamöter:

Herr *Bennich*, såsom deputationens ordförande,

” *Rääf*,
 ” *Fosser*,
 ” *Söderberg*,
 ” *Richter*,

Grefve *Piper, Erik Carl Alfred*,

Herr *Ekman, Oscar*,

” *Dahl*,
 ” *Ros*,
 ” *Storckenfeldt*,
 ” *Nisser* och

Friherre *Tamm*.

Sedan den utsedda deputationen, som härefter afgått till Kongl. Slottet, efter en stunds förlopp återkommit, tillkännagaf

deputationens ordförande, Herr Bennich, att Hans Maj:t Konungen behagat till Talman i Första Kammaren vid innevarande riksdag utnämna Landshöfdingen, Riddaren och Kommendören af Kongl. Maj:ts Orden m. m. Herr Grefve *Gustaf Lagerbjelke* och till vice Talman f. d. Statsrådet, Kommendören med stora korset af Kongl. Nordstjerneorden m. m. Herr *Per Jakob von Ehrenheim*, hvilka i deputationens närvaro inför Konungen aflagt den i 33 § Riksdagsordningen föreskrifna ed.

Herr Grefven och Talmannen framträdde och yttrade följande helsningsord till Kammaren:

Mine Herrar!

Genom Hans Maj:t Konungens nådiga förtroende kallad att äfven under denna riksdag vara Talman i Första Kammaren, anhåller jag att till Eder, mine Herrar, få frambära min vördsamma hälsning i förening med en upprigtig önskan om framgång för Kammarens förestående arbeten. Dessa arbeten komma utan tvifvel att beröra frågor af djup betydelse. Måtte den lösning de erhålla lända till fäderneslandets verkliga bättnad! Att dertill efter bästa förmåga bidra har alltid varit och skall alltid förblifva ett föremål för allas vår högsta önskan och gemensamma sträfvan.

Med sann öfvertygelse härom anhåller jag vördnadsfullt att i Kammarens vänskap och förtroende få vara innesluten.

Härefter anmälde Herr Grefven och Talmannen, att till erhållande af sekreterarebefattningen hos Kammaren endast en sökande anmält sig; varande den ingifna ansökningen, som upplästes, af följande lydelse:

Till Riksdagens första Kammare.

Härmed får jag vördsamt anmäla mig såsom sökande till sekreterarebefattningen hos Kammaren under innevarande riksdag. Stockholm den 16 Januari 1883.

Adolf Wilhelm von Krusenstjerna,

Kanslisekreterare.

På framställning af Herr Grefven och Talmannen beslöt Kammaren att anställa val af sekreterare vid början af följande dags sammanträde.

Härefter yttrade Herr Grefven och Talmannen, att han, efter samråd med Andra Kammarens Talman, finge föreslå, att Kam-

maren nästkommande Torsdag den 18 i denna månad ville företaga val af dels fyra ledamöter för att jemte Herr Grefven och Talmannen tillsätta Kammarens kansli- och vaktbetjening, dels tre ledamöter för att deltaga i talmansöfverläggningarna, och dels slutligen två ledamöter att hafva inseende öfver Riksdagens kansli; äfvensom att val af ledamöter och suppleanter i de ständiga Utskotten måtte anställas nästkommande Måndag den 22 i denna månad.

Härtill lemnade Kammaren på gjord proposition sitt bifall.

Härefter upplästes en skrifvelse från Herr Hasselrot, tillkännagifvande, att han till följd af svåra isförhållanden i Kalmar sund vore förhindrad att inställa sig vid Riksdagen under innevarande vecka.

Följande skrifvelse upplästes:

Om trenne veckors ledighet ifrån riksdagsgöromålen får jag härigenom vördsamligen anhålla.

Värnanäs den 18 Januari 1883.

Carl Axel Mannerskantz.

Denna anhållan bifölls.

Herr Thyselius begärde derpå ordet och yttrade: Jag anhåller nu vid riksdagens början att få väcka en motion. Såsom i lifligt minne hos enhvar af denna Kammares ledamöter säkerligen står, blef under nästlidna års riksdag i Medkammaren väckt motion om den förändring i formen för öfver- och underskrifter i de skrivelser, hvilka till Kongl. Maj:t från Riksdagen aflåtas, och Andra Kammaren fattade i detta ämne ett beslut. Då frågan sedermera öfverlemnades till behandling af Första Kammaren, och dess Tillfälliga Utskott fick det åliggande att deröfver afgifva ett utlåtande, så fäste Utskottet uppmärksamheten derpå, att, enligt dess förmodan, särdeles lång tid ej skulle förflyta, innan Kongl. Maj:t sjelf funne för godt att till efterrättelse för underlydande myndigheter stadga ett nytt formulär för deras underdåniga skrivelser, samt att, äfven om icke Första Kammaren skulle finna denna förväntan böra föranleda till ett undandragande af deltagande i Andra Kammarens beslut, så förekommo dock i den af den Kammaren antagna formuleringen sådana omständigheter, hvilka icke tillät Utskottet att tillstyrka Kammaren att med Medkammaren instämma i beslutet. Detta utlåtande blef också af Första Kammaren utan diskussion godkändt. Såsom väl är bekant, har sedermera den förmodan, som Utskottet tillät sig uttala, blifvit en verklighet, i det Kongl. Maj:t genom utfärdad

nådig kungörelse stadgat, att embetsverken i sina skrivelser till Regeringen skola begagna öfverskriften "Till Konungen" och såsom underskrift sätta "Underdånigst".

Med anledning deraf, tager jag mig friheten hemställa, huruvida icke Riksdagen skulle finna lämpligt att äfven i dess skrivelser till Kongl. Maj:t finge, i stället för den hittills begagnade öfverskriften "Stormäktigste, allernådigste Konung", sättas endast "Till Konungen", samt att i underskrifterna måtte användas, icke det af Kongl. Maj:t för embetsverken föreskrifna ordet "Underdånigst", utan i stället det uttryck, hvilket Riksdagen enligt Riksdagsordningens bud bör begagna vid riksdagens början, eller orden "Med undersåtlig vördnad".

Jag anhåller, att skriftligen få aflemna denna motion och att den sedermera måtte blifva till vederbörligt Utskott remitterad.

Den väckta motionen bordlades.

Vidare yttrade Herr Wallberg: Jag har blifvit anmodad af Herr Hammar att anmäla, det han på grund af sjukdom är förhindrad att inställa sig vid riksdagen.

Slutligen tillkänagaf Herr Grefven och Talmannen, att Kongl. Maj:t genom offentliga anslag i nåder bjudit och kallat denna lagtima Riksdags samtliga ledamöter att påföljande dag, Onsdagen den 17 innevarande månad, klockan elfva förmiddagen sig uti S:t Nicolai eller stadens Storkyrka infinna, samt efter förrättad gudstjänst sig till Rikssalen, enligt 34 § Riksdagsordningen, begifva, för att der inhemta hvad Kongl. Maj:t hade att Riksdagen meddela.

Kammaren åtskildes kl. $\frac{3}{4}$ 1 e. m.

In fidem

E. W. Dahlgren.

Onsdagen den 17 Januari.

Kammaren sammanträdde kl. 10 f. m.

Företogs val af sekreterare hos Kammaren, och befans, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedd:

Kanslisekreteraren A. W. von Krusenstjerna med alla afgifna, eller 17 röster.

Härefter fick Kanslisekreteraren von Krusenstjerna företräda, underrättades om Kammarens val och öfvertog protokollsföringen.

In fidem

E. W. Dahlgren.

Herrar *Fröberg, Fogelin* och *Carlheim-Gyllensköld, Theodor*, anmälde att de instält sig vid riksdagen.

Upplästes ett insändt läkarebetyg af följande lydelse:

Att Herr Brukspatron J. E. Gavelius, som lider af katarrh, för närvarande antagligen ej utan men kan företaga resan till Riksdagen, intygas af
Hernösand den 13 Januari 1883

E. Frick,
Lasarettsläkare.

Herr vice Talmannen erhöll ordet och yttrade: Jag tager mig friheten hemställa, att vid innevarande riksdag, liksom vid flere föregående varit brukligt, antalet suppleanter från denna Kammare i de ständiga Utskotten måtte bestämmas sålunda: för Konstitutions-Utskottet 6, för Stats-Utskottet 9, för Bevillnings-Utskottet 6, för Banko-Utskottet 5 och för Lag-Utskottet 5.

Härtill lemnade Kammaren på gjord proposition sitt bifall.

Herr Grefven och Talmannen samt Kammarens Herrar ledamöter afgingo klockan nära 11 f. m. till Storkyrkan, der riksdagspredikan hölls af vice Komministern A. T. Pettersson. Efter gudstjenstens slut begaf Kammaren sig till Rikssalen, hvarest Hans Maj:t Konungen med ett tal öppnade Riksdagen. Sedan Hans Excellens Herr Statsministern uppläst Kongl. Maj:ts berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista Riksdags sammanträde sig tilldragit, framförde Herrar Talmännen i Kamrarnes namn deras undersåtliga vördnad till Hans Maj:t Konungen och fingo hvardera mottaga ett exemplar af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående statsverkets tillstånd och behof. Härpå aflade Hans Kongl. Höghet Arffursten, Hertigen af Nerike Eugen Napoleon Nicolaus tro- och huldhetsed till Hans Maj:t Konungen; hvarefter ceremonien å Rikssalen afslutades och Kammaren, enligt beslut, fattadt före afgangen från samlingsrummet, åtskildes vid utgången från Rikssalen kl. $\frac{3}{4}$ 2 e. m.

In fidem

A. von *Krusenstjerna*.